Terveydeksi

Kouluterveydenhuollon opas

Kansanterveyslain mukaan kunnan tulee ylläpitää kouluterveydenhuoltoa. Tämä tuli kuntien velvollisuudeksi 1950-luvulla. Lääkintöhallitukseen perustettiin neuvola- ja kouluterveydenhuollon ylilääkärin virka. Yhteistyössä lääkintöhallitus ja lääninhallitus ohjasivat kouluterveydenhuollon käytännön toimintaa. Kouluterveydenhuollon sisällöstä oli 1970 ja 1980 – luvuilla yksityiskohtaiset ohjeet. Valtionosuusjärjestelmä mahdollisti voimavarat toimintaan.

Viimeisin ohjekirje annettiin v. 1981. Lääkintöhallituksen ohjekirjeet kumottiin v. 1991. Viimeisin valtakunnallinen suositus kouluterveydenhuollosta julkaistiin v. 1993. Valtionhallinnossa ei ole viime vuosina ollut kouluterveydenhuollosta vastaavaa asiantuntijatahoa. Vastuu on siirtynyt kunnille.

Kuntien ja kouluterveydenhuollon henkilöstön taholta on tullut kyselyjä kouluterveydenhuollon valtakunnallisista suosituksista. Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi v. 1999 Stakesia ryhtymään toimiin uuden kouluterveydenhuollon oppaan valmistamiseksi. Luonnos oppaasta on lähetetty lausunnolle kouluterveydenhuollon asiantuntijoille ja käytännön työntekijöille. Se on myös avoimesti arvioitavissa Stakesin kotisivuilla: www.stakes.fi/kouluterveys/kouluterveydenhuolto Opas julkaistaan Stakesin "Oppaita"-sarjassa touko-kesäkuussa 2002.

Lähde: "Kouluterveys 2002" nro 13. Stakes

"Sekä lyhyillä että pitkillä naisilla oli enemmän haittaavaa pitkäaikaissairastavuutta kuin keskimittaisilla. Taustamuuttujien, erityisesti koulutuksen vakiointi vähensi lyhyiden, mutta lisäsi pitkien naisten sairastavuuden eroa keskimittaisiin. Lyhyillä ja pitkillä naisilla oli suurempi tuki- ja liikuntaelinsairastavuus kuin keskimittaisilla. Aikaisempien tutkimusten perusteella on todennäköistä, että pituuden ja sairastavuuden yhteys naisilla johtuu nimenomaan alaselän alueen sairauksista."

"Millainen on suomalaisten aikuisten pituuden yhteys sairastavuuteen" Silventoinen-Lahelma-Rahkonen

"Kouluterveydenhuolto saatava ajan tasalle"

"1980-luvun puolivälistä alkaen suomalaisten vastasyntyneiden terveys on lähestynyt biologisesti korkeinta mahdollista tasoa. Kansainvälisissä tilaisuuksissa olemme ylpeinä esitelleet lapsillemme tarjolla olevia ehkäiseviä terveyspalveluja. Ne ovat olleet osa suomalaisten lasten hyvinvoinnin huimaa, aina 1990-luvulle jatkunutta kasvua. Nyt hyvä kehitys on pysähtynyt tai taantunut.

Vastuu kouluterveydenhuollosta siirrettiin kunnille laman pahimpaan aikaan. Jokaisen kunnan olisi pitänyt omatoimisesti kehittää kouluterveydenhuoltoa ja samalla vähentää menojaan. Kouluterveydenhuollon voimavarat eivät ole vähentyneet niin paljon kuin kriittiset puheenvuorot antavat ymmärtää, mutta lasten pahoinvoinnin kuva on nopeasti muuttunut. Mielenterveyden ongelmat, perhekiisit, oppimisvaikeudet ja päihteiden käyttö vaativat yhä enemmän osaavaa hoitoa.

Uudenlaisen kouluterveydenhuollon kehittämistä ei voi jättää yksin kuntien harteille. Myös valtionhallinnon on osallistuttava siihen. Tällä haavaa valtion sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnosta ei löydy yhtään pysyvää senioritehtävää, joka velvoittaisi keskitetysti tutkimaan ja kehittämään lasten ehkäiseviä palveluita."

Lähde: HS 24 11. 2001. Stakes, tutkimusprofessori Matti Rimpelä

Käypä hoito – alaselkäkivun hoitosuositus

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim'in ja erikoislääkärijärjestöjen Käypä Hoito – hankkeen tavoitteena on laatia Suomeen soveltuvia valtakunnallisia hoitosuosituksia. Alaselkäkivun hoitosuositus on päivitetty toukokuussa 2001. Päivitetyt hoitosuositukset löytyvät osoitteesta www.duodecim.fi

Haavanhoitokenkä

Tervehdys Teille, Pieni- ja Isokenkäiset – yhdistys ja Maiju Havinen. Tässä lupaamani artikkeli "Raikko" - haavanhoitokengästä.

Raikko - haavanhoitokenkä on polyesterikuidusta kuumapuristusmenetelmällä valmistettu diabeettisen jalkahaavan hoitoon tarkoitettu kevennyshoitojalkine. Polyesterikuitu on ihoystävällinen, ilmaa läpäisevä kuitumateriaali, joka on myös hyvin lämpömuovautuva materiaali. Sitä voidaan esimerkiksi hiustenkuivaajalla lämmittää ,ja näin saadaan potilaalle lähes yksilöllinen jalkine, joka on jalan ulkomuodon mukainen.

Haavan paranemisen edellytyksenä on kengän irralliseen sisäpohjaan tehtävä "kevennys" ko. haavan kohdalle. Myös pohjan materiaali on lämpömuovautuva, joten potilaalle saadaan jalanmuodon mukainen pohjallinen. Pohjallinen on 15 mm paksu, joten siihen saadaan riittävä "kevennys". Pohjallisia voidaan tarpeen mukaan vaihtaa, niitä voidaan pestä ja tarvittaessa desinfioida. Raikko - haavanhoitokenkä kestää noin 40-50 asteen konepesun.

Vakiokokoja on nro 36-48, ja niitä on erikseen oikean tai vasemman jalan kenkää. Erikoistilauksesta on saatavana myös pienempiä ja isompia kokoja. Tilattaessa kannattaa varmistaa koon saatavuus ja toimitusaika.

Kenkien tilaus Tamro MedLab Oy:sta, puh. 020 445 4775. Tai suoraan Raikko Medical-Shoe Oy/ Raikko Järvinen, gsm 0440-532 521. PS: Raikko-haavanhoitokenkä on pat.hak. suojattu.

Parhain terveisin Raikko Järvinen